

PROBLEMATIKA RAVNANJA Z IZRABLJENIMI VOZILI V SLOVENIJI

Doc. dr. Damjan Balabanič

EKOMOBIL, družba za ravnanje z izrabljenimi vozili

IZRABLJENO VOZILO

- 10 – 15 let
- 10.000 sestavnih delov
- 40 različnih materialov
- > 30 kg nevarnih snovi

Po veljavni zakonodaji je zadnjemu lastniku vozila omogočena brezplačna oddaja vozila v razgradnjo!

ZAKONODAJA

Na podlagi Direktive 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o izrabljenih vozilih, je v RS stopila v veljavo Uredba o izrabljenih vozilih (Uradni list RS, št. 32/11, 45/11 in 26/12).

Ta je javno službo ravnanja z izrabljenimi vozili nadomestila z uvedbo **razširjene odgovornosti proizvajalcev vozil**, ki so odgovorni za zbiranje in obdelavo izrabljenih vozil v državi.

NAMEN UREDBE

preprečevanje in omejevanje odpadkov iz izrabljenih vozil in njihovih sestavnih delov ter zagotavljanje njihove ponovne uporabe, recikliranja in predelave, kjer je to mogoče.

PROIZVAJALČEVA ODGOVORNOST

Pojavlja pa se problem, ker zakonodaja proizvajalcem vozil nalaga samo odgovornost, **ne omogoča pa jim nadzora nad izvajanjem obdelave oz. doseganjem ciljev** ponovne uporabe in predelave ter ponovne uporabe in recikliranja, ki jih nalaga omenjena Uredba.

Nujna je sprememba oz. dopolnitev Uredbe, ki bi proizvajalcem omogočala nadzor nad izdelavo Potrdil o uničenju vozila ter posledično nadzor nad izvajanjem obdelave oz. doseganjem ciljev ponovne uporabe in predelave ter ponovne uporabe in recikliranja.

PROIZVAJALČEVA ODGOVORNOST

- razširjena odgovornost proizvajalca je opredeljena kot odgovornost za proizvod v celotnem življenjskem ciklu proizvoda, vključno z ravnanjem po izteku njegove življenjske dobe
- z opredelitvijo odgovornosti proizvajalcev za proizvod, ko ta nastane odpadek, so postavljene tudi osnovne zahteve po zmanjševanju nastajanja odpadkov, zmanjšanju porabe naravnih virov ter povečanju ponovne uporabe in recikliranja

od 1. januarja 2015

- **ponovna uporaba in predelava** za vsa v razstavljanje prevzeta izrabljena vozila dosežeta najmanj **95 %** povprečne mase praznega vozila na leto
- **ponovna uporaba in recikliranje** za vsa v razstavljanje prevzeta izrabljena vozila dosežeta najmanj **85 %** povprečne mase praznega vozila na leto

SISTEM RAVNANJA Z IMV

V Sloveniji je sistem razgradnje izrabljenih vozil urejen v okviru skupnega načrta za ravnanje z izrabljenimi vozili, katerega nosilec je **družba EKOMOBIL d.o.o.**, ki je **edina v Sloveniji, ki ima vsa pooblastila proizvajalcev oz. uvoznikov vozil**, ki pokrivajo 99 % tržni delež v Sloveniji, za zbiranje, prevzemanje, obdelavo in odstranjevanje izrabljenih vozil na okolju neškodljiv način.

SISTEM RAVNANJA Z IMV

- EKOMOBIL (družba za ravnanje z izrabljenimi vozili) nosilec skupnega načrta ravnanja z IMV
 - 3 obrati za razgradnjo IMV (AT Kastelec, Karbon in Saubermacher)
 - 55 zbirnih mest IMV

IZRABLJENO VOZILO

POSTOPEK OBDELAVE IZRABLJENIH VOZIL

- zbiranje
- transport
- osuševanje
- razgradnja
- ponovna uporaba, predelava in odstranjevanje

IZRABLJENO VOZILO

NASTANE: > 30.000 izrabljenih vozil / leto

RAZGRADI: ± 6.000 izrabljenih vozil / leto

> 24.000 ????

- **izjava o lokaciji**
- nelegalna razgradnja
- izvoz
- legalna prodaja kot kritje nelegalne dejavnosti

RAZGRAJENA VOZILA

Obrat	2012	2013	2014	2015	skupaj
AT KASTELEC	1.493	1.567	1.443	1.449	5.952
KARBON	446	566	643	652	2.307
SAUBERMACHER	240	362	386	380	1.368
EKOMOBIL	2.179 (77%)	2.495 (41%)	2.472 (39%)	2.481 (37%)	9.627 (44%)
SAMOS. OBRATI	661 (23%)	3.620 (59%)	3.788 (61%)	4.139 (63%)	12.208 (56%)
VSI SKUPAJ	2.840	6.115	6.260	6.620	21.835

POSLEDICE NEUREJENIH RAZMER

- visoka ekonomska in okoljska škoda
- velika izguba materialov, surovin ...
- krožno gospodarstvo

> 5 milijonov € / leto

PRIPOROČILA

- **takojšnja ukinitvev izjave o lokaciji !!!**
- **dopolnitev Uredbe o izrabljenih vozilih !!!**
- **dopolnitev Uredbe o klasifikaciji objektov in določitvi objektov državnega pomena**
- **nujna vključitev proizvajalcev pri pripravi zakonodaje**
- **pooblastila proizvajalcem**
- **hitrejši in učinkovitejši odziv pristojnih ministrstev**
- **zaostritev pogojev za pridobitev OVD izvajalcev sistemov**
- **učinkovitejši inšpekcijski nadzor nad nelegalnimi razgradnjami izrabljenih vozil ter nelegalnimi avtoodpadi**
- **boljše ozaveščanje o brezplačni oddaji IMV pooblaščenim obratom za razgradnjo (tudi na nivoju države)**

IZZIVI

- povečati zajem izrabljenih vozil
- sledljivost izrabljenih vozil
- preprečiti nelegalno razgradnjo izrabljenih vozil
- preprečiti ilegalna odlagališča
- povečati reciklabilnost PU pen, tekstila, gum, ...
- reciklabilnost visokonapetostnih baterij

**V NARAVI NI ODPUŠČANJ ALI KAZNI,
SO SAMO **POSLEDICE****
(Lao Tzu)